

Hvem må holde hund eller kat?

Mennesket har igennem årtusinder udviklet sig i tæt sameksistens med husdyr og naturens vilde fauna. Man kan roligt vove den påstand, at de mennesker, der har haft bedst føling med dyrene i deres hverdag, har haft et evolutionært fortrin, hvad der igen leder hen til den betragtning at mennesket er udviklet i symbiose med sine husdyr. Det er en udvikling, der i Danmark har taget en brat afslutning omkring 1950'erne.

Dyr har dog forståeligt nok forsat for rigtig mange mennesker en positiv virkning på livskvalitet, helbred og sundhed. Mange videnskabelige arbejder dokumentere de positive sundhedsmæssige følger af f.eks. hundehold. Hertil kommer at almen erfaring har overbevist mange om, at fugle, katte, heste og andre dyr kan løfte et menneske mærkbart ud af ensomhed. Enhver kan leve sig ind i, at der er stor forskel på at tale med sin undulat eller tale med væggene i ens bolig.

Hertil kommer, at dyr skaber fællesskaber. Mest udtalt er det for hunde. Flere daglige ture og kontakt til andre hunde er en nødvendighed. De fleste hunde kan, når de behandles rigtigt, være kontaktskabende. Mennesker med hund glider ind i et særligt lokalt fællesskab, hvor samtaleemnet er defineret; hunde. Der er derfor tale om, at en hund vil kunne betyde den afgørende forskel mellem trivsel og mistrivsel for mennesker i en livssituation, hvor ensomhed og inaktivitet er nærliggende.

En personlig erfaring: I forbindelse med mit arbejde med rengøring efter serviceloven i private hjem kom jeg hos en nydelig ældre dårligt gående dame. Hun var tydeligvis fuldstændig åndsfrisk og hjemmet var en ren og velholdt lejlighed i den attraktive del af boligmassen. Under den samtale, der naturligt udspandt sig mens jeg gjorde rent, kom det frem, at hendes største problem var ensomhed; en problemstilling der bestemt ikke er enestående. Vi talte om hendes ønske om en kat, og om hvordan beboerforeningen har besluttet, at kattehold ikke var tilladt. Det var heller ikke tilladt at lægge foder ud på et fuglebræt på den i øvrigt dejlige altan, som lejligheden var udstyret med. Det var som nævnt en mentalt velfungerende dame, og det eneste udtryk for hvor stort et savn hun levede med i det daglige, var det lille knæk på stemmen, da hun talte om muligheden for at have en kat. En ganske lille slingren på stemmebåndet, der signalerede at følelserne inde bagved var en privat sag. Jeg nævner dette eksempel fordi, det overbeviste mig om, at afvejningen af hensyn ikke altid er i orden selvom, der står et flertal bagved. Nogen må sikre en form for mindretalsbeskyttelse i sådan en sag.

Børn, ikke mindst børn i mistrivsel med og uden diagnose, oplever et stort løft i livskvaliteten ved dagligt samvær med dyr. Naturligvis skal dette samvær være forældrestyret og baseret på stor forståelse for, hvilke forventninger og forpligtelser der kan lægges ud til det individuelle barn. Det er et område, hvor en mulighed for pædagogisk og etologisk støtte vil kunne foregribe, at udfordrede familier får dårlige erfaringer.

Dyrehold og i særdeleshed hundehold er ikke problemfrit. De seneste ændringer i hundeloven er da også udtryk for at regulatoriske stramninger kan være på sin plads og føre til de ønskede adfærdstilpasninger. Bidske hunde og andre former for problematisk dyrehold bør naturligvis ikke have mulighed for at

udfolde sig på bekostning af almindelig fredelig sameksistens. Indførsel af et "hundekørekort" kunne derfor være en god mulighed for at forebygge mistrivsel og utilpasset adfærd hos dyrene.

Omkring 900.000 danskere holdt enten kat eller hund i år 2000 og tallet er stigendeⁱ. Desværre er det dog sådan, at det ikke er tilladt at holde kæledyr i størstedelen af den almene boligmasse. Og udviklingen går i retning af at færre og færre lejeboliger tillader kæledyr. Mere end 50% af lejeboligmarkedet er lukket for hunde- og katteejere. Lejernes Landsorganisation anfører, at det mere er reglen end undtagelsen, at katte og hundehold ikke er tilladt. Taler man med f.eks. spaniere, så fatter de ikke, at andre end beboeren kan bestemme hvilke dyr de ønsker at holde. Og udover Europa er man meget mere inkluderende i forhold til hunde- og katteejere. Danmark viser sig faktisk ved nærmere eftersyn ikke at være et dyrevenligt land. Noget vores produktionsdyr også er bekendt med.

Det sundhedsfremmende aspekt inddrages ikke i afvejningen af hensyn, når beboerdemokratiske beslutninger om mulighed for kæledyrehold træffes.

Siden 1996 har kæledyrehold været et fast punkt som udlejer skal tage aktivt stilling til og her har det vist sig at udlejer er tilbøjelig til at vælge et forbud. Tidligere var det sådan, at udlejeren selv skulle skrive det ind i kontrakten. Lejernes Landsorganisation er af den opfattelse, at beslutningen skal træffes af lejerne. I andelsboliger og ejerlejligheder afgøres spørgsmålet af beboerne. Det ser her ud til at være gennemgående, at beslutningen træffes ud fra en vægtning af hvor meget genenerne betyder for beboerne. Det sundhedsfremmende aspekt inddrages med andre ord ikke i beslutningsgrundlaget, selvom dette helt indlysende bør vægtes tungt både ud fra individuelle hensyn, men også ud fra en folkesundhedsbetragtning. Samtidigt kan man pege på, at det er et utidigt indgreb i den personlige frihed, at et så basalt behov som valg af livsstil ikke vægtes højere. Endelig er det en problemstilling med voldsom social slagside i og med, man med flere midler til rådighed har flere muligheder for at vælge bolig i overensstemmelse med ens fundamentale værdier og livsstil.

En naturlig tilgang til sagen vil være, at gøre retten til kæledyrehold til udgangspunktet. Lejeloven giver de fornødne redskaber til at bortvise lejere med problemskabende dyr. Denne tilgang vil også løse en række tilgrænsende problemstillinger omkring rettigheder til servicehunde og sociale støtte hunde med mere. Disse hunde er i nogen grad attraktive fordi der er andre rettigheder knyttet til dem i forhold til ejerens bolig.

ⁱ <https://www.dst.dk/pukora/epub/Nyt/2000/NR499.pdf>